

EESTI SKAUT

4

Sisuks:

Jüripäev — laagri võti	
Kord skaut, alati skaut	J. R.
II üleriiklikud sk. õppejuhtide päevad Tartus	R. O.
Lippkond — skautliku kasvatus koime tegevusharu ühendiga	R. T.
Esimest korda õhus	R. K.
Mälestusi Narva Skautide Metsateatrist	A. V.
Tegevusraamat	E. O.
Erialade küsimusi	A. O.
Praktilist	A. P.
Gaididele	
Teateid	

XVIII aastak.

Aprill 1939

„28 AASTAT SKAUTLUST EESTIS“

Album Eesti skautluse ja gaidluse ajaloolise ülevaatenä.

Väljaandja: Tartu Skautide Sõprade Ühing. 64 lk., hind — 75 senti.

Väljaanne pakub objektiivse ülevaate meie skautide ja gaidide tööst ja elust 28 aasta kestel. Hinnanguid skautluse tähtsuse ja noorte töö seisukohast on väljendanud omas kirjutustes ministrid kolonel A. Jaakson ja O. Kask. Skaudisõprade Liidu esimees E. Maddisoo, prof. Jaan Tõnison, kindral A. Traksmäe, kirjanikud K. A. Hindrey ja O. Luts, dr. H. Alver, prof. M. J. Eisen (†) j. t. Menuaare ja mälestusi skautliku liikumise minevikust Eestis on üsna uudsetel andmetel Skautide Vanemalt N. Kann'ult, Gaidide Vanemalt pr. E. Hünerson'ilt, J. Hünerson'ilt prof. K. Saral'ilt, prof. A. Paldrock'ilt ja paljudelt vanematelt ning noorematelt skaudi- ja gaidijuhtidelt. Pikem ajalooline ülevaade skm. H. Michelson'ilt, kuna skm. Harri Haamer kirjeldab oma teekonda skaudiks üsna põnevalt. On toodud ülevaade malevate tegevusest. Album sisaldab hulga pilte, karikatuure, alates Eesti noorte kõrgemate juhtidega, lõpetades karikatuuridega albumi „meistritest“.

EESTI SKAUT

APRILL

Nr. 4 — 1939

XVIII AASTAK.

Jüripäev — laagri põti

Emadepäev — skautide õilsamate tunnete päev

Igal aastal, aasta esimese veerandi lõpul, pühitsevad skaudid oma ammust ja traditsioonilist kevadpüha — Jüripäeva. Emadepäeva kõrval on Jüripäev skautlikus töös ja mängus suurema tähtsusega ja mõjuga kui seda pealsikaudselt näib. Sedasama, mis Jüripäev talumehele töös ja majapidamise korraldamisel, on Jüripäev skautidele-gaididele. Peale Püha-Jüri õilsa eeskuju ja suure pidupäeva, on ta ka skautidele tegevuse pööripäevaks. Jüripäevast, kus päike ja valgus juba neli kuud võidutsevad pimeduse ja valguse vahelise võitluse täielikku valguse võitu, muutub loodus ja ühes sellega ka tema suuremad sõbrad — skaudid-gaidid rohelise-maks ja rõõmsamaks. Meie põhjamaine karge loodus ei suuda enam oma vangis hoida uinunud elu. Loodus raputab end ja vabastub talveahelaist. Päev-päeva järele taandub karmus, külmus ja surve, andes maad pehmusele, soojusele ja vabadusele. Talvel võimutsenud külm murrab veel vahetevahel soojusest läbi, kuid see on ajutine ja võidu saab endale lõpuks ikkagi tung vabadusele ning arengule.

Külmusel ei ole enam jõudu. Ta vaevu suudab kolida pealetungiva valguse eest pimedasse peidikusse. Keegi ei suuda enam takistada looduse tõusu, lillede ja rohu tärkamist.

Nagu kevadised lilled ja üldiselt roheline loodus vägise oma naeratavad õied maapõuest välja sirutavad, naeratava päikese ja piiritute kõrguste poole, nii ilmuvad ka skaudid ja gaidid talvevangist avarasse loodusse, et nautida kosutavat päikest ja amendada oma arenevasse organismi uut elujõudu ja võitlustahet. Kes suudaks ärkavat kevadloodust sundida taanduma, ainult see suudaks sundida tuhandetest kodudest vabasse loodusse ilmuvaid skaute-gaide talvevangi tagasi minema. Kuna seda võimsat jõudu tänini me ei tunne, siis ilmuvad ka skautlikule mänguväljale tuhanded noored, täis tungi teotseda, võidelda ja võita.

Ammusel eeskujul toovad skaudid-gaidid oma varakambreist välja valendavad telgid, kinnitavad need jõukohases raskuses endile selga ja lähevad naerulsuil lugematuid radu mööda laagritesse.

Veel mõnikümmend päeva ja kõik-

Püha-Jüri, skautide õilis eeskuju.

jal võime näha laagresse marssivaid skaudipoisse. Käesoleval aastal töötab laagrisse minek kujuneda eelmisist elavamaks ja arvukamaks, sest mitte üksnes tavalised laagriskäijad ei taha sellest osavõtta vaid ka nende tublid sõbrad ja endised skaudid liituvad nendega. Algaval laagriperioo-

dil on seatud eesmärgiks, et iga skaudisõber ühegi päeva veedaks laagris oma armastatud skaudipoistega. Samuti on eesmärgiks kutsuda endiga kaasa ka neid tubleid eesti poisse, kes mõningail põhjusil skautlusest eemale jäänud, kuid siiski veel südames on skaudid ja skautlusele ühel või teisel viisil kaasa tunnevad.

See kõik on meie võltsimatu ja sunnimatu vabamehe südame soov. Nüüd tekib küsimus: kas seda soovi saab ka teostada ja kuidas saavutada parimaid tulemusi. Neile kahele küsimusele on ainult üks vastus: ema ja isa abiga. Kuigi skautlus kasvatab omi liikmeid iseseisvaks, algatusvõimelisiks ja igas olukorras alativalmsaks eneseabistajaiks, ei suuda me siiski kõike teostada emata-isata, sest meie noor käevarre ramm on selleks veel nõrk. Skautlus, eelpool nimetatud omadusi oma liikmeile kasvatades, ei ole unustanud ka vääriolist tunnustust andmast emale-isale. Selle tõenduseks on skautide ja gaidide kauane traditsiooniline sügisene Emadepäeva korraldamine. Vähe sellest, skaudid on hakanud ka kaasa lööma igal kevadel teiste organisatsioonide poolt korraldatava emadepäeva pühitsemises. Parim võimalus algava laagri perioodi ettevalmistamiseks ja edukaks teostamiseks on, kui ka käesoleval kevadel 14. mail üleriiklikult korraldatava emadepäeva puhul iga skaut ja gaid näitab oma ema vastu soojeimat lugupidamist ning austust.

Täitugu meie soov, koos ema ja isaga ühiselt huviküllasse skautlaagrisse!

Kord skaut, alati skaut

„The Scout'ist“ J. Rajaleid.

Kuuldes, et me rühmajuht suvist puhkust ei saa, oli meile selge, et see tähendas me laagri, millest olime unistanud kogu pika talve, ärajäämist.

„On väga kahju,“ arvas skm. Tom Pank, me rühmajuht, „tahaksin samuti kui teiegi kõik minna laagrisse, kuid kuna see võimatu, peame olukorrast saama üle skaudi kaheksanda seaduse peale mõeldes.“

Kuna me rühmas oli kaunis suur kogu uue skaute, kellele see laager oleks olnud esimene, oli asi eriti kurb, sest mäletad ju kindlasti, mida tundsid minnes esimest korda laagrisse. Kuid ka me vanemad skaudid, kellel mitugi laagrit seljataga, olime üsna rõhutud, sest ilusam osa skaudi aastastest tegevusest, ähvardas tänava jääda ära.

Hakanud juba olukorra paratamatusega leppima, juhtus ühel päeval midagi, mis nagu heredaids päikesekiiri meie sekka heitis.

„Orava“ salga juht Bill oli saanud oma sõbralt, kes Dorsetis skautmaster, kirja, milles viimane palus kaaluda võimalust, kas meie rühm ei saaks neile tulla külla, Dorseti lähedal peetavasse laagrisse.

Saanud sellest teada, kutsus rühmajuht salgajuhid kokku, et kaaluda küllamineku võimalusi.

Koosolekul tõusid üles mitmed raskedki probleemid, kuid igale neist leiti peagi lahendus. Kuid küsimus, kes viib poisid Dorsetisse, ähvardas ajada nurja kõik meie plaanid. Poisid olid meil alles kahe-kolmeteist aastased, ei olnud ka me suguharus vanemskaute meid abistamas.

„Kardan, et see rikub meil kogu loo,“ sõnas rühmajuht, „sest ükski ei saa te ometi minna, kuna te pole käinud varemadel matkadel veel pooltki selle tee pikkusest.“

„Master Tom, võiksid meid ometi lasta minna, kuna keegi ei tea paremini kui sina, mis tähendab meile see laa-

ger,“ tähendas Bill. „Kuigi noored oleme ometi skaudid, aga mitte väikesed hundud, kes karjajuhita kuskile ei või minna.“

„Billil on õigus,“ ütlesin nüüd minaagi, „olen sageli imestanud, et väikesed koolipoisidki meist saavad minna pikematele matkadele. Oleme skaudid, peaksime olema algatusvõimelised, me salgajuhid peaksime siin küll juhtimise oma õlgadele võtma,“

„Mul on heameel, et te nii tublid olete,“ sõnas skautmaster, „kuid ma ei saa teiega seekord siiski nõustuda, kuna olen vastutav skautliku liikumise, teie vanemate ja malevajuhi ees. On ka täiesti kindel, et viimane teid nii pikale matkale ükski ei lubaks minna. On kahju, et pole kedagi, kes teie matka saaks juhtida.“

„Aga kui me leiaks juhi!“ ütlesin ma ja tore idee valdas mu meeli. „Kui me suguharus ei ole vanemskaute, siis on neid me linnas ometi külluses.“

„Tead sa kedagi vanemskauti, kes oleks nõus meid viima kohale?“ küsisid mitmed.

Nüüd seletasingi juhtidele oma plaani. „Olete vist unustanud, et mu isa oli skaut, kui ta ainult nõustuks meiega tulema Dorseti oleks asi korras, tean, et tal sel ajal on puhkus,“ sõnasin.

Skautmaster noogutas peaga, poiste silmad löid särama, pääsetee oli leitud. Koosoleku lõppedes kogusid poisid mu ümber. Olin päevakangelane, kuna suutsin lahendada olukorra, mis vägisi kippus muutuma lootusetuks. Olin õnnelik, sest tundsin, et olin saanud olla kasulik oma sõpradele.

Õhtusöögil ei tunnud ma söögi maitset, vaid ootasin ainult parajat juhust, et rääkida isale sellest, mis pakitses mu südamele. On otse imelik, kuis ema alati kohe taipab, kui mul on midagi südamele. Paaril korral mulle söömist meelde tuletanud, küsis ema: „Mis sinuga täna on, et oled nii ärritatud.“

Jutustasin siis kogu loo, olles kindel, et isa mind aitab, sest nüüd ei rippunud mu isast ära vaid me laagrisse minek, temast sõltus ka nüüd minu väärtus kogu skautrühma silmis.

Nägin kuis isa silmad löid vaimustusest särama ja kuis rõõm tõi verd ta palgeisse. Isa ei vastanud kohe, vist tuli meele talle see aeg, mil ise skaudina oli matkanud, laagris olnud ja poisse juhtinud. Oi, mul oli tore isa, kes alati mind mõistis, kuna oli ise mänginud suurt skautlist mängu. Tema sai aru sellest, mis tähendab olla skaut, mõistis seda skaudivaimu, mis täitis meid suurema hardusega ning andis me elule sisu. Tema mõistis seda, mida ei mõistnud paljud isad — seda miks olin skaut, miks tahtsin olla skaut ja mitte midagi muud — sest ta oli olnud ise skaut.

Teadsin, et isale praegu meelus aeg, mida mina elan — lõpmatuid rõõme täis olev skautlik tee, hea ümbrus ja toredad sõbrad ning õilsamad aated — täis põnevat tegevust ja seiklust. Kui tore mäng on ometi skautlus ja kui kahju neist poistest, kes sellest jäänud kõrvale või seda saanud moonutatud kujul. Tundsin, et skautlus mu elule oli annud tõsise mõtte — Püha Jüri rüütlina hävitada kurja eneses ja ilmas, teha head ja kaitsta kõiki, kes hädas või rõhutud. Olin kindel isa vastuses ja ma ei pettunud. „Tean, et olete toredad poisid ning kuigi ma pole praegu enam tegelik skaut, olen siiski olnud skaut kogu aeg omas südames, kui minust oleneb te laagrisse minek, pole sellel vähematki takistust.“

„See teeb isale kindlasti palju head, tutvuda lähemalt ka praegusaja skautidega, küll ta siis näeb kas praegused skaudid on paremad või halvemad kui nad olid vanasti.“

Kohe rääkisin master Tom'iga, et isa nõus tulema. Master Tom tuli meile ning nad rääkisid isaga kogu õhtu me laagrisse sõidust ja vanadest mälestustest.

Kui rühmas sai teatavaks, et mu isa viib meid Dorseti, oli ta otsekohe suur kan-

gelane poiste silmis. Mitmed poiste vanemadki tulid isa tänama, et oli võtnud oma hooleks poiste viimise ja toomise laagrisse. Kuid, mis kõige tähtsam, me rühma tekkis päevapealt uus vaim. Poiste rõõm oli piiritu, igas näos naeratas nagu päikene, soojendades kogu ümbrust.

Õhtul enne ärasõitu, kutsus master Tom meid kokku ja vaatanud üle meie isikliku varustuse käskis meid mängida Suurt Mängu nii hästi kui võimalik ja kuulata täpselt mu isa sõna.

Olin üsna uhke, kui mu isa väikese kõnega pöördus skautide poole, tuleta- des meele skaudiseadusi, ilma ühtegi raamatusse vaatamata. Olin üllatunud, kuis võis ta neid nii hästi mäletada, kuis oskas ta nii toredasti rääkida, sest kodus olin kuulnud teda vaid siis ütlevat mõne sõna, kui tegin midagi ebameedi- vat.

Isa näitas, et polnud unustanud ka skaudi juhtsõna „Ole Valmis“ küsides, kas meil on valmis pandud esmaabi- paun.

„Arvan, et meil seda tarvis ei ole,“ tähendas isa, „kuid igaks juhuks peab kaasas olema.“

Järgmine hommik oli ärasõit. Jaamas oli meid saatmas hulk vanemaid ja master Tom. Kahju oli seekord, et me rühmajuht ei saanud tulla kaasa ja näha tagajärgi, mis ta hoolikad ettevalmistused olid annud. Kuis oli ta laagrist rääkinud täis innukat vaimustust, kuis treeninud meid selleks ja kogunud varustust — ja nüüd pidi ta jääma koju.

Jõudnud sihtjaama, oli meie laagrijuht mitme skaudiga vastas. Vasakukäe pigistused ja rõõmust säravad pilgud — me sõprus oligi sõlmitud.

Kohale saanud laagrisse, ootas meid üllatustelgid olid meile juba löödud üles ja auravad pudrukausi ootasid laual.

„Lõime telgid üles, kuna ähvardas hakata sadama ja tegime teile veidi kehakinnitust,“ ütlesid poisid, „loodame, et teile siin laagris meeldib.“

„Olin asetäitjaks rühmajuhile ning

nüüd kus mu kohused on lõppenud, läheksin ära aga palju ilusaid mälestusi on tulnud meele, jääks meeleldi mõneks päevaks siia, kui. . .“

„Miks siis miite, mu härra?“ sõnas laagrijuht.

„Saada emale telegramm, et jään paariks päevaks siia,“ ütles mulle isa.

Kui tagasitulles nägin isa täies skaudimundris, polnud mu rõõmul piiri.

„Ükskord skaut, alati skaut!“ ütles isa ning me mõistsime teineteist täielikult.

Selle laagri mõjul oli isa jälle muutunud skaudiks ning käis ka väga paljudes teistes laagrites. Ema aga ütles, et kõik mehed on poisid omas südames.

II üleriiklikud skaudi-õppejuhtide päevad Tartus

15. ja 16. aprillil 1939. toimusid Tartus II üleriigilised skaudi-õppejuhtide päevad, millest võttis osa ligi 70 skautjuhti peaaegu kõikidest malevatest. Kahjuks puudusid ainult Harju, Lääne ja Pärnu malevate esindajad.

Õppepäevade avakoosolek toimus 15. aprillil kohe peale rongide saabumist kell 20.00. Vaimuliku talituse pidas õp. skm. H. Haamer, kuna õpetliku ja huvitava avakõnega esines Tartu Skautide

Maleva vanem prof. skm. Paldrock. Koosoleku rakenduse osas valiti koosoleku juhatusse skm. H. Michelson ja n.-skm. H. Tammart ning sekretariaati skm. E. Ots ja I jsk. U. Jürima. Tervitusi töid õppejuhtidele Peastaabi ülema abi skm. V. Andreesen,, Gaiderite Kogu juhataja gdr. Juske, Tartu Skaudisõprade Ühingu esimees skm. prof. K. Saral, Soome skautide esindaja skm. S. Nieminen ja Skm. K. juhataja skm. H.

Õppepäevade st osavõtjad.

Haamer. Järgnes aruannete ettekandmine malevate õppejuhtidelt. Aruannetest selgus, et õppetöö malevates on eelmise aasta õppetööst palju intensiivsemaks muutunud ja peaaegu igas malevas tegutsevad salgajuhtide koolid, mõnes iseäranis on korraldatud või on korraldamisel vanemate juhtide harjutuskoolid, meriala j. t. erialalised kursused, ning hundijuhtide kursused.

Üldse on sel tegevusaastal üle 200 skaud: salgajuhtide kooli lõpetanud.

Peastaabi aruandega esines skm. H. Michelson, kes esitas kokkuvõtte õppe-tegevusest Eesti Sk. Malevas.

Pärast mõningaid sõnavõtte lõpetati avakoosolek ja siirduti õhtusöögile NMKÜ söögisaalis, mis sel ajal oli eriti skautidele avatud.

Pühapäeval algas tegevus kell 10. II koosolekuga. Lühikeste referaatidega väärnähetest lippkondade töös esinesid skm.-d R. Tõnuri, A. Peikel, H. Haamer, E. Ots ja E. Priimann, kes käsitlesid eksimusi nii karja ja rühma ning rühma ja vanemskautide ringi koostöös kui ka lippkonna isetegevuses üldiselt.

Mõnes küsimuses olid referendid ise eriavastusel ja nii tekkis rida elavaid sõnavõtte ja vaidlusi.

Järgnevalt refereeris skm. H. Paalmann teemal „Skautlus ja rahvuslik valmisolek“. Referent tõi lühikese ülevaate praegusest rahvusvahelisest olukorrast ja seda, mida on teinud skaudid välismaal rahvusliku valmisoleku kindlustamiseks. Siin võiksid skautidele kuuluda ülesanded teadete ülekandmise ja toimetamise alal, abiteenistus õhu- ja gaasikaitse korral. Lähtekohaks on seejuures, et skautlus püüab kasvatada riigile häid kodanikke, kes tublid iseloomult ja valmis abistama kaaskodanikke. Mida skaudid sel alal Inglismaal ja Rootsis teinud, seletas referent näidetegega. Referaadi lõppedes esines pikema sõnavõtuga T. Sk. Maleva abivanem kindral A. Traksmäe, kes ütles kokkuvõttes järgmist: „On väga tervitatav, et skautlus peab kaasa aitama õhu- ja gaasikaitse alal. Peale selle peame ole-

ma valmis ka vaimselt. Rahvad ja riigid polnud valmis vastuhakuks. Meie võitsime oma Vabadussõja seetõttu, et olime valmis kaitsma oma iseseisvust viimase veretilgani. Olime vaimselt valmis võitlema. Oli julgust vastuhakamiseks. Skaudijuhtide ülesanne seisab vaimse valmisoleku levitamises. Vaimne valmisolek seisneb ettevalmistusis ja tugevates närvides. Meie ei tohi kaaluda sinna ja tänna ega sattuda ärevusse sündmustes. Eesti kodanikud on valmis võitlema iga kallaletungija vastu. Tuleb aga säilitada rahu, kindlust ja valmisolekut.“ Elavad kiiduaavaldused kroonisisid armastatud skaudivanema sõnavõttu ja oma isamaa armastust ja alati valmisolekut tõendasid skaudijuhid lauldes skaudihümni.

Kell 2 p. toimus „Vanemuise“ valges saalis Tartu Skaudisõprade Ühingu korraldusel lõunasöök Peastaabi ja malevate esindajaile, kus juhid said süveneda omavahelises vestluses. Peale juhtide võtsid lõunalauast osa kindral Traksmäe, skm. prof. Saral, T. Sk.-spr. Üh. laekur hr. Laas ja Gaidide esindajad.

Viimsel töökoosolekul refereeris skm. H. Michelson lähematest ülesannetest. Etlugedes malevate õppejuhtide soovet, vastas ta neile ja andis ülevaate kuidas tulevikus peaks kujunema meie juhtide ettevalmistamine. Suurt rõhku tuleb panna kõrgema õppekeskuse loomiseks ja selle varustuse soetamiseks. Praeguste summade eest oleks võimalik juba kolmandik meie kõrgema õppekeskuse varustusest muretseda ja puuduva osa saaksime omale ka hankida. Referaadile järgnes elavaid sõnavõtte. Nii soovitas n.-skm. A. Orav täiendada salgajuhtide kooli õppekavu Vabadussõja, ajaloo, esmaabi ja märkide tundmaõppimisega, n.-skm. O. Vaks soovitas rohkem eestipärasust, eriti meie loodusloolisi teadmisi, n.-skm. Tammart ütleb, et salgajuhtide koolis pole esikohal teadmiste õpetamine, vaid metoodiliste näpunäidete andmine, skm. H. Haamer nõuab võimalikult kiiret eksa-

mite ja töökavade ühtlustamist, mis aga kahjuks ka sel koosolekul jääb pooleli, ja soovitab õppejuhtide vahelist kirjavahetust.

Lõpuks võetakse ühehääleliselt vastu alljärgnevad resolutsioonid:

1) Lippkonna tegevus skautlikul meetodil rakendatult on suureks jõuks liikmete edasiarendamisel skautlikul teel, millepärast tuleb lippkonna tegevuse väljakujundamiseks omistada eralist tähelepanu.

2) a) astuda ühendusse — peastabil — üleriikliku õhu- ja gaasikaitse organisatsiooniga ja malevatel — kohapealse organisatsiooniga, et selgitada skautide kaasategutsemise võimalusi, b) luua skautide jaoks rahvusliku teenistuse märk, mille võivad saada üle 14-aastased skaudid erilise eksami teel. Eksamineeri jaoks paluda vastava ala instruktoreid, d) ergutada juhtide ja vanemas eas olevate skautide osavõttu kohalikest õhu- ja gaasikaitse kursuseist, e) selgitada, milliseid ülesandeid skaudid vabatahtliku organisatsiooni liikmena võivad täita võimalikkude ülelinnaliste ja ülemaakondlikkude õhukaitseharjutuste ja häirete korral ning vastavalt sellele võtta harjutusist skaudivormis osa.

3) Peetakse tarvilikuks hundu juhtide üleriigilise lühiajalise õppelaagri korraldamist.

4) Seame oma püüdeks vanemskautidena kasvatada noormehi, kes tegut-

sevad skaudi seaduste ja töötuse alusel vanemskautidele kohastes tegevusvormides skautliku kasvatusliikumise viimase astmena — vanemskautide rühmana.

5) Peetakse tarvilikuks, et Peastaap läkitaks vabatahtlikke vanemaid juhte instruktoritena kohtadele õppetööd virgutama ja juhte ettevalmistama.

6) Peetakse tarvilikuks skaudijuhtide ettevaimistamist kindla süsteemi alusel, teha intensiivseid praktilisi ettevalmistusi kõrgema skaudijuhtide kursuse ettevalmistuse edasiviimiseks, sondeerides pinda malevates harjutuskoolide loomiseks, jätkata salgajuhtide ettevalmistust, süvendades ka salgajuhtide instrueerimist lippkonnades.

Peale resolutsioonide vastuvõtmist tänas skm. Michelson kõiki abistajaid ja osavõtjaid ja skautringis seistes kuulati prof. skm. K. Sarali lõpukõnet, mille järele lauldi riigihümni.

Mõlemad päevad möödusid töötähe all ja vabalt esinesid kõik skaudijuhid oma arvamiste ja ettepanekutega. Kõigil koosolekuil viibis ka 4—7 gaidide esindajat, kes huviga jälgisid ettekandeid ja sõnavõtte.

Pärast koosolekut kaitsesid Skm. Kogu juhatuses ees oma masteriväitekirja Saare maleva juht n.-skm. H. Tammart — „Skaudi kokaraamat“ ja Valga n.-skm. A. Orava — „Mida peab skaudi juht teadma kasvatusliikudest algteadmistest“.

R. O.

Trikoloor ja Liilia

*Tulgem, kel saand pühaduseks
puhas skaudiliilia,
kellel süda tulvil armu:
ennekõige isamaa!*

*Tulgem, vaprad eesti skaudid,
mehed uhked, tarmukad.
Vaba Eesti lipu ette
hinge välja puistama!*

*Töotagem, et Eesti ei sattu
iial võõra võimu kätte. —
Truud me sulle surmanil!*

*Kangelaste vana veri
mõllaku kui mässav meri —
Isamaale viimne tilk!*

Helmut Tammiste.

Lippkond — skautliku kasvatuse kolme tegevusharu ühendiga

Skm. Rich. Tõnuri

Eesmärk.

Juba seniseist kogemustist võime meiegi ütelda, et skautlikel põhimõtetel ja rakendusviisidel organiseeritud lippkonna tegevus, mis koosneb kolmest ühikust — hundudekarjast, skautrühmast ja vanemskautide rühmast —, on paremaid poiste edasiarendamisviise, sest 1) lippkond, hõlmates ühisesse perre skautluse kolm tegevusharu, loob n. n. kambavaimu, mis annab poisile võimaluse, astudes hunduks, end kasvata-da noormeheks — vanemskaudiks, ilma et tal vahepeal — üleminekul hundust skaudiks või skaudist vanemskaudiks — tarvitseks seista küsimuse ees, millises üksuses jätkate kord alatud skautlemist. Neis ot-singuis noor sageli kaotab kontakti skaut-lusega. 2) Lippkonna tegevus — ja kasva-tuslik kava kõigis kolmes tegevusharus ühtlustatult annab võimaluse kasvatada noori kindla süsteemi järgi ja 3) lippkonna vanemad astmed oma eeskujuandva tege-vuse ja saavutustega annavad õhutust noo-rematele.

Lippkonna tegevus.

1. Lippkonna tegevuses tuleb kõigepealt silmas pidada, et tegevusharude tegevus ja sisuline töö oleksid eraldatud, kusjuures tegevus läbi viidaks vastavalt alade raken-dusviisidele ja vastavate abinõudega. Laagr-id, matkad, koosolekud, võistlused jne. ühisüritustena ei ole kooskõlas lippkonna süsteemi põhimõttega, välja arvatud ju-hud, kuid need on ette nähtud kogu lipp-konna töös. Juba puht füüsiliselt ei ole see lubatav. Teiseks, kui võimaldatakse hundudel skautide või skautidel vanemskautide üritustes kaasa skaudelda või isegi koos, või kui kasvatame noori ühede ja samade meetodite ja abinõudega, siis oleme neilt noortelt võtnud huvi edasisammuda skaut-likul raal. Oleme lasknud neid skautlust maitsta, mitte aga seedida. Seepärast pea-vad lippkonna iga tegevusharu sisulises töös ja tegevuses olema selged suunad ja käsitlemist leidma õiged rakenduslikud meetodid.

2. Lippkonna ühendavaks teguriks on lippkonna juhte ja tegevusharude juhid, kes loovad lippkonna vastava õhkkonna skautlikuks tegevuseks.

Lippkonnajuht on lippkonna tegevuse suunija ja kokkukõlastaja, administraator ning hundulooja. Tema kui vanem juht on

sõbraks, kelle poole pöördutakse nõuand-miseks, kellelt tegevusharude juhid saavad õhutust ja julgustust. Kuid ta ärgu tungi-gu tegevusharude juhtide töö üksikasjusse. Tegevusharude juhtidele on antud kohus-tused, antagu neile võimalus ka vastutada. Kord kuus peetavad lippkonna juhtide nõu-pidamised, millest võtavad osa lippkonna juht ja tegevusharude juhid, on koht, kus läbi kaalutakse lippkonna tegevus, koosta-takse lippkonna töökava, kokkukõlastatakse tegevusharude tegevus jne. (lähemalt „Skautlus I.“ lhk. 7.). Eristist rõhku pea-me omistama tegevuskavale. Viimaseta te-gutsemine on sama, mis pimedas ruumis kobamise teel edasiliikumine. Eriti nõutav juba varem mainitud põhjusil on tegevus-kava lippkonna töös, vähemalt aastanegi.

3. Lippkonna edukat tegutsemist tagab ettenägelik lippkonna ja tegevusharude va-nemate valik ning kontakt poiste vanema-tega.

Ei ole nõutav, et lippkonna vanem peaks alati kõigist lippkonna üritustist osa võt-ma. Piisab sellest, kui ta pidulikel puhku-del tuleb meie hulka. Mida aga lippkonna vanemas näha tahaks, on — et ta lipp-konna juhile lippkonna muredes toeks ja nõuandjaks oleks. Ärme seame ka üles nõuet, et lippkonna vanem peaks olema suure rahakukruga. Tegelik elu on näida-nud, et rahamehed kukru avamisega skaut-luse heaks ei ole helled. Küll aga peaks lippkonna vanem olema teatud positsioo-niga, kelle kaaluv ja otsustav sõna on väärtuslikum rahakukrust. Tegevusharude vanemad seevastu võiksid olla rohkem nii-õelda töömehed, kes jõu ja nõuga võiksid üksuste ja lippkonna töös abiks olla. Eriti kasulik oleks siin rakendada kas erumast-reid või mastreid, kes mingil põhjusel ei saa aktiivselt kaasa skaudelda.

Majandusliku heaolu loomine tõstab lipp-konna töö produktiivsust. Juht, kes loonud side poiste vanematega, teab seda väärtust. Juht, kes organiseerinud ja rakendanud poistevanemaid ja skaudisõpru lippkonna vanematekogude — komiteede näol, kes hoolitsevad lippkonna majandusliku heaolu eest, teab, et ta on võinud end rohkem pü-hendada otseste ülesannete täitmisele, s. o. noorte kasvatamisele.

4. Traditsioonid, eriti aga need, mis an-navad poisile meeldiva ja meeldetava elu-

muse, seovad poisse skautlusega. Igale noorele on suureks elamuseks aeg, kui algab ta skautlemist kas hunduna, skaudina või vanemskaudina. Esimesest muljest, esimesest lubaduse-töotuse andmisest oleneb sageli tema skautlik tee. Seepärast loome vastavaid traditsioone, üleminekut hundust skaudiks, skaudist vanemskaudiks, jne. Iga noor, kes aasta olnud meie pere liige, omab õiguse panna rinda vastav märk. Selle märgi väärtus aga tõuseb tunduvalt, kui see pidulikult n. t. lippkonna aastapäeval noorele kätte antakse, see õhutab ka teisi skautlemä.

5. Hoolitseme pealekasvu eest. Lippkonna tegevus elavneb olenevalt pealekasvust. Hundipoeglus on skautliikumise taimelavaks. Sealt sirgunud noored on haistnud skautlust, ja kui oleme vastavalt neid kasvatanud, on nad alusvaraks skautrühma tegevusele, see omakorda vanemskautlusele. On vaieldud selle üle, nagu oleks skaudi aeg liiga pikk, et poissi 12—17 eluaastais ei saa kasvatada ühesuguste meetoditega. Mõnel pool on loodud isegi mingid vahepealsed üksused. Kuid minu arvates selline vanus skaudieaks ei ole juhuslik. See on koosseisulistele võnketele ärahoidjaks. Ka loodus hoolitseb, et võnked ei sünniks järsu hüpetena. Skaudirühma töö ja tegevus on abiks noore iseloomu kujundamisel. Rühmajuhud on siin suureks teguriks. Kuid kogu kasvatuslikku tegevust ei suuda läbi viia vaid rühma juht. Salgajuhtidel salgatööga on siin antud omad ülesanded, seepärast ei ole mõeldav, et salgajuhtid oleksid sama vanad kui juhitavad.

Sel põhjusel ja salkade tegevuse tasavõlgisuse kui ka salkade korrapärase funktsioneerimise pärast ei talitata õieti, kui salgad jaotatakse poiste vanuse järgi: I s. — 12—14-aastased, II s. 15—16-aastased ja III s. — 16—17-aastased poisid, sest kui tahame vältida salga laostumist — skautide üleminekul vanemskautideks, peab meil salkades olema pealekasv, kes oleksid võimalised asendama lahkunuid. Selles suunas rühma koosseisu reguleerides, vajaduse korral juure tuues värsket verd nooremate skautide näol, hoiame salkade kui rühmade väljakasvu ja kõik ühikud võivad iga aasta oma tegevust katkestamatult jätkata.

Lippkonna asutamine.

Ka lippkonna asutamise juures on maksev skautlik üldreegel, s. o. et organiseerimine ei toimuks ülepeakaela ja liiga suurelt. Loomulikult tekib lippkond skautrühmast. Kui skautrühm on rajatud kindlale alusele nii tegevuselt kui ka koosseisult, siis võime asuda hundude karja organiseerimisele,

kusjuures vanemskautide rühm tekib loomulikult kasvu teel. Lippkond kõigi kolme tegevusharu — võib seega tekkida umbes 4—5, isegi 6 aasta jooksul.

Nagu tegevusharude koosseisude kohta on kehtivad omad normid, nii on need kehtivad ka lippkonnas. Normaalne lippkond, mida suudab juhtida normaalsete võimete-ga juht, koosneb hundude karjast 3—4 pesaga, umbes 16—25 liikmega, skaudirühmast 3—4 salgaga, umbes 24—32 liikmega ja vanemskautide rühmast, umbes 25 liiget. Üle selle koosseisu lippkond ei ole lippkond ega maleva.

Tekib küsimus, mis teha juhul, kui lippkond on kasvanud üle eeltoodud normi. Minu arvates on selle põhjuseks küllalt mitte-ettenägelik lippkonna töökorraldus. Ärme kasvatame noori vaid oma lippkonnale. Tubli vanemskaut, pealegi kui ta hea sportlane või omab muid häid omadusi, on tõesti lippkonna autõstmiseks või selle alalhoidmiseks suureks teguriks.

Kuid lippkonna auga ei tõuse alati selle noormehe au. Ühel päeval see noormees tuleb veendele, et skautlus ei paku enam midagi haaravat. Et vältida selliseid nähteid, peame lippkonna töökorraldusi ette nägema kaugemaleulatavamaid ülesandeid. Küllalt varakult peame sellele mõtlema: peame oma noortes tulevase juhte nägema; peame neis selleks huvi äratama. Peame teadma, et lippkonna au tõuseb ka sellega, kui tema liige on organiseerinud ja juhib mõnd uut skaudiüksust, kus noorte juhtimisel suudab anda oma parima, kus ta teiste vaimustusega ka ise vaimustub.

Hõlbustame talle sellise ülesande täitmist oma nõu ja abiga, andes talle poisse, kes võiksid täita salgajuhi või mõne muu juhi ülesandeid. Sellega edendame kogu skautlust.

Kolme tegevusharu ühistöö lippkonnas.

Kõigest eelpool mainitust saime ülevaate lippkonna tegevuse üldisest eesmärgist ja töökorraldusest.

Nüüd peatume seejuures, miiline on see tegevus, mida kolm tegevusharu võiksid ühiselt läbi viia.

1. Lippkonna aastapäeva lähistamine, kus kogu lippkond koguneb pidulikuks koonduseks endivahel või koos vanemate ja kutsutud külalistega.

2. Pidulikkoondus sisetegevuse lõpetamise puhul:

1. Hundude üleminek skaudiks ja skaudi üleminek vanemskaudiks.
2. Talvel omatud tunnusväljendite väljaandmine.
3. Koolis edasijõudnute hindamine jne
3. Ühine jalutuskäik linnaümbrusse.
4. Pidulikkoondus sisetegevuse algul.

1. Suvel omatud tunnusväljendite väljandmine jne.
  5. Tootuse andmine. Ilma pealtvaatajaskonnata.
  6. Koldeõhtu, mitmesuguste ettekannetega.
  7. Vaestele jõulurõõmu viimine ja ühine jõuluõhtu.
  8. Vanemate õhtu jne.
- Nii meie saame sisetevõime perioodil umbes kord kuus ühisüritusi — ja see on küllaldane.
- Lõpuks raudseregline kõigile juhtidele: Lippkonna edu ei tõsteta teiste mahategemise, arvustamise ja oma lippkonna üles-

puhumisega, vaid skautliku töö ja põhimõtete rakendamiseks. Teiste tegevuse mahategemine ja halvustamine on kõige odavam viis, kuidas oma lippkonna nõrkust teiste silmis varjata. Odav kaup ei ole vastupidav — nii ei ole vastupidav ka sellisel viisil ülestõstetud lippkonna au ja edu.

Kokkuvõttes — skautlikud meetodid ja abinõud rakendatud lippkonna tegevus on suureks jõuks skautluse edasiviimisele ja skautide kasvatamiseks. Lippkonna korrapärase tegevuse ja ettenägeliku juhtimisega võime poissi kasvatada noormeheks, kes kord skautlusest lahkudes, võib ütelda, et olen uhke sellele, et olen skaut.

Esimest korda õhus

Hommikul vara, kell seitse pidin ma esimese korra kaasa lendama. Ma olin arusaadavalt veidi ärevuses, ei osanud sellest midagi kujutleda. Igaüks, keda küsisin, laulis mulle midagi muud ette. Õhtul läksin varem kui harilikult magama, et olla järgmisel hommikul värske selleks suureks hetkeks. Sõitsin lennuväljale, ma istusin esimest korda lennukisse. Propellerituul häiris mind õige tugevasti. Kõnelemine juhiga oli mul võimatu. Kõik lendas mul minema. Võtsin tüki paberit välja, oli ta läinud. Mu kaitsekiiver vajus viltu, kaelasall läks lahti, kuub ei olnud kõvasti kinni nõõbitud, lühidalt päris viletsus. Ma ei olnud veel sugugi valmistanud juba minema kihutama, kui juht andis täisgaasi, masin hakkas veerema. Hoidsin end kramplikult kinni. Äkki lõppes raputus ja masin oli õhus. Maa vuhises minu alt minema.

Mulle oli üteldud, kuhu ma pidin lendama. Alguses lendasime tüki teed otse edasi, siis pöördus mu juht ümber, veel kord ümber, paremale poole pöörd, pahemale poole pöörd ja ma olin kaotanud orienteerumise omaenda lennuvälja kohta.

Mitte aimugi, kus ma viibin. Hakkasin pikkamisi vaatlema maastikku enda all.

Inimesed olid pisiväikesed, majad nagu laste mängupakkudest, kõik oli nii kena. Tagaplaanil lebas kirik. Kirik oli nagu mängukann. Oli siiski ülev tunne hõljuda: kes võis mulle nüüd midagi teha? Mitte keegi. Et ma enam ei teadnud, kus ma olin, oli mulle täiesti üks kama kõik, ja ma olin kurb kui juht tegi märgi, et nüüd hakkame maanduma.

Meelsamini oleksin kohe jälle lennanud. Et mul oleks mingi halb tunne nagu vahest kiigel, sellest ei saa olla juttugi. Et pea hakkaks ringi käima, on täiesti võimatu. Ei leidu inimest, kelle pea hakkaks lennukis kungai ringi käima. Kuid pakub pagana närvikõdi vuhiseda nii läbi õhu, eriti hiljem kui jälle maandume, lennuk kaldus ettepoole, mootor lakkas töötamast ja järsku tekkis täielik vaikus. Ma hoidsin. Nüüd ma kukkun! Kuid kõik läks nii endastmõistetavalt ja loomulikult ka maandumine kui puudutati jälle maad ja kõik oli nii lihtis, et hirmutunne puudus täiesti.

Olin vaimustatud ja oleksin võinud istuda kogu päeva lennukis. Loen tunde järgmiseks õhkutõusmiseks.

Esimene õhuskaud.

Mälestusi Narva Skautide Metsateatrist

AOVEE

(Katkendeid N. Sk. Metsateatri tegevusraamatust)

(1. järg.)

Peale „Kaval Antsu ja Vanapaganat“ algas kohe suvise kava õppimine.

Taheti esineda skautliku laulumänguga „Suurlaager“.

See laulumäng kujunes poiste lemmik-tükiks. (Seda mängiti Narvas ja Narva ümbruses ligi paarkümmend korda).

Usun, et ainek oli poistele väga lähedane. Võib ütelda, et otsekui omane. Täis lõbusat laagralja ja laule.

Tuntud laul sellest laulumängust, mis, usun — kõigile skautidele-gaididele tuntud ja üle terve kodumaa levinenud, mis pea kõigis skaudilaulikuis trükitud (k a h j u k s a g a i l m a a u t o r i n i m e t a !) on ju e.-sk. Ao Vaksi „Pühajärv“.

— Meist Pühajärv kaugele maha jääb!

T'ast salaja sosistab tuul... (jne).

— — —

Peale suvist „metsateaterdamist“ hakati ette valmistama Rakvere aastakoosolekuks.

Ehk mäletate veel Rakvere aastakoosoleku lõpupidu, ja et seal esines Narva Sk. Metsateater „Don Fernando'ga“ — „lustiliku-kurbmänguga“, mis kirjutatud Vana-Hispaania rahvuslikul aineslikul.

Lava oli poolitatud; kujutas nõiduslikku lossi, ja teine lavapool reaalselt lavatagust!

Kui Metsateater aastakoosoleku lõppedes oma orkestri, kostüümide, dekoratsioonidega ja tegelastega õnnelikult Narva tagasi jõudis, algasid kohe jõulunäidendi kiired proovid.

Uueks jõululavastuseks oli „Jõuluvana nade tüli“; (jälle oma meeste töö!) ühevaatuslik muinaslookest kahest mõnustast jõulumehest. . . . .

— — —

Uue aastaga algasid ettevalmistused Metsateatri esimese aastakoosoleku pidamiseks.

Narva Skautide Maleva Metsateatri esimene aastakoosolek peeti Narvas 1932. aastal 21. veebruaril kell 4 p. l. N. Sk. Maleva kodu ruumes.

Sel esimesel aastakoosolekul otsustati *Õueteatri* nime „eestistamine“ *Metsateatriks*.

Koosolek, peale aruannete ja tööka-vade esitamist n. s. ö. kõigi päevakorra punktide läbivõtmist ja tekkinud küsimuste-kostmiste lahendamist, kuulutati lõppenuks. Ja alati siis uuega — omavahelise mõnusa jutuvestmis-koosviibilisega.

„Tabava“ kirjelduse koosoleku üldkai-gust tõi kaasagne Lembitu suuharu häälekandja „Viruskaud“.

(Olgu tähendatud, et Metsateatri üldjuht oli ka ühtlasi „Viruskaudi“ toimetaja. Alljärgnev väljavõte toodud sõnasõnalalt „Viruskaudi“ märtsi-numbrist).

*

Koosoleku avas Metsateatri üldjuht (!) eesk. sk. Ao Vaks mõne lühikese lausega, paludes kõigil püsti tõusta ja Metsateatri hünni laulda. (Ha-ha-ha Põhjala...)

Hünn läks päris hästi, mõnikord piilusid küll Ottomar ja Pikk ühe silmaga hünni sõnu laualt — aga keegi ei saanud aru sellest, ja see oli peasi. Hugo oli ka väikestviisi kimbub, aga ta peitis oma ärrituse kaitsevää rohelise sineli alla... .

Siis hakkas hirmus nõupidamine! Kõik rääkisid ühe korraga, nii et vaene Heinnmanni-poiss keeras pead ühele kui teisele poole — ega jõudnud midagi protokolleerida.

Siis pörutas koosolekujuhataja valjusti lauale, ja kõik jäid vait, isegi need ei julgenud enam rääkida, kellel sõna oli.

Väikesed hellakesed, kes ka koosolekule sisse olid pugenud, olid päris hirmunud! No — siis läks aga kõik korralikult rööpassse —, ja koosolek kestis vahetpidamata viis tundi.

Koosoleku lõppedes oli laialitormamine eeskujulik.

Viiel hundipojal sõtkuti lakk-kinga ninad lössi. Üks masterikaabu leidis haleda otsa tormavate jalgade möllus, ja nelja gaidi kübaraillt langesid targeldatud loorid, ja võltsroosid, mis tehti jalge all tühaks.

Peale seda toodi Metsateatri leiubüroosse hulk alloetletud esemeid:

Kaks trehtrit, vana toop, küünlalühter, vihmavari, suur pikavarrega piip, veo auto

kumm, hambahari, marosina-masin, loki-käärid, tubakakott, omapargitud mahorka tubakaga, õige helesinised trussikud, kirju vest, kardinaapu, tühi limonaadi pudel, lilleline öösärk, üks säärsaabas koos kannusega, habemenuga, käiakivi, paadi puri, vesivärvid, raudkang, prügikühvel, viis taskurätti, kaheksa üksikut kinnast ja seitse väljavilistamise vilet.

Kõik mainitud esemed leiti peale koosolekut koosolekuruumist, ja kaotajail palutakse ilmuda nende järele.

(Järgneb).

Tegevusraamat

Skm. Ed. Ots

See töö, need teod, mida oma rühmas või salgas korda saadame, ei tohi kaduda ühes meie lahkumisega. Ei piisa ka sellest, et mälestused meie tööst jäävad ainult meist juhitud oluile. Meie tööst peab alati kõneldama; — teeme ju ainult head tööd. Meist, muidugi meie tööst rääkigu meie üksusi tegevus — ehk ajaraamat.

Vajame seda, et oma järglasile edasi anda oma tööviise, et neil ei tarvitseks korrata kord tehtud vigu, jätta neile võimalus teha parandusi, või võtta meie möödunud tegevus, täiel määral omale eeskujuks. Sellesse jäädvustame kõik mälestused. Sellest peegeldub meie üksuse vaim, meie tunded, ühtekuuluvus ja ideaalid. Selles peitub meie üksuse ajalugu.

Poiste eneseväärtus ja üksuse kaalukus nende silmis tõuseb sedavõrd, mida mõjukam on üksuse tegevusraamat, mida enam kõneleb see möödunud aegade vahvaist saavutustest ja järeltegemist väärivaist üritustest.

Loomulikult me peame seda kõike väga tähtsaks ja muretseme vastupidavaks, skautlikult algupärasest köites raamatu, kasutades selleks kõigi poiste vastavaid oskusi.

Kas võtta selleks tavaline vahariidest või pappkaantega kaustik, val-

mistada kasetohikus kaantega, või ümbritsevad nikerdustega puukaaned meie tegevusraamatut? Seda otsustab juht oma kaaslastega. Siin räägib kava jõudki. Kuid raamatu välimus olgu sama väärikas, kui tuleb sellele sisu.

Rühmas kirjutab ja illustreerib seda sekretär, salgas abijuht, karjas abihunt või vanem hundu. Juba peakoosolekul tuleb olla ettenägelik, et sekretäriks valitaks kirjamehe soont omav skaut — ja asi on eriti hästi õnnestunud. Kui tal joonistajagi kalduvusi on, seda vaimukam ja nägusam saab raamat.

Tegevuskirjeldused tuleks raamatusse sisendada kohe peale koondusi, siis on mälestused ja muljed veel muutumatu võrsed, ning seda tõepärasem kirjelduste sisu. See ei tohi kujuneda mitte ainult mingiks kuivaks protokolliraamatuks, vaid antagu edasi poiste meeoleolu, kõik tegevused ühes viperustega. Sõnu täienadagu joonised. Ei tarvitse koondusi järjekorras nummerdada, piisab küllalt silmapaistvamast tegevusenimetusist. Kirjeldusse paigutatagu ülevõtteid sündmust haaravaid dokumente ja huvitavaid võistlusmaterjale.

Kuigi see pole protokolliraamat, olgu iga tegevuskirjelduse juures kindlasti märgitud:

- a) mis tegevus,
- b) millal,
- c) kus kohas,
- d) kes koos, kes vormis jne.,
- e) mis tehti,
- f) millal lõppes.

Kirjeldatagu kõike, mida üritus haaras.

K o k k u t u l e k. Sagedasti oskavad juhid seda poistele eriti meeldivaks teha, neile vaheldust luua ja kahju on kui ilusad mälestused jäävad ainult seda kaasa teinud poistele. Kui avatseremonii ühes raamatus kord kirjeldatud on, jätkub teistes kirjeldustes ainult tseremonii mainimisest. Kui selles alati uut, kujuneb paratamatuks sellegi osa igakordne kirjeldamine. Ülevaatus on alati mõjuv, kui juht ainult oma eriliseks ülesandeks pole seadnud sõrme küünealuste ja taskurättide puhtuse uurimist, mida alati korrates võib poistele tüütuseni igavaks minna

ja selle asemel, et poistes mingit enesekontrolli arendada, oskavad juhid ülevaatuses tükk lõbusat „palakanni“ teha. Nõupidamine ja selle tulemused olgu täpselt raamatus — meil pole ju protokolliraamatut. Teateidki ei tarvitseks mainimata jätta. Referendid ja eriti nende targad sõnad väärivad alati mahutamist meie tegevusraamatusse. Iga kord ei sa me neid „kuldsuid“ tuua oma koonduseile ja kui nende tõusjutt pole trükimusta näinud, siis on meie suurepärase abimees see kiidetud ja otsitud raamat.

Pole halb seegi, kui oma praktilisest õppetevusest väikese ülevaate anname. Õpetajaagi väärub mainimist; — ühel juhul, et teatuks, kel sel alal kogemusi on ja teisel, s. o. oma poiss võiks näha enda töö hindamist ja õhutust saada tulevikkus oma kohustuste veelgi põhjalikumaks täitmiseks. Kirjutame mä ng u d e s t k i. Kui mäng on uus, siis selle kirjelduski; — lisaks: kuidas poistele meeldis, kes paremad olid, kes võitsid. Milli-

Moment Tallinna skautide võimlemisvõistluselt.

seid laule õpiti; kui mõni uus, siis selle sõnadki. Kuidas välja tulid ja muust. Lõpptseremoniidki mainida ja mida juht eriti soovitas nädala kestes silmas pidada.

Sobival kohal kirjutada poiste selt-simehelikust, sõbralikust läbisaamist, või mis suunas peab seda arendama, et neist paremad skautvennad, suuremeelsed seltsimehed kasvaksid.

Kirjutatgu soravas, poistele omases keeles, mõõdukalt tarvitades šar-goone. Esile tuua olulisemad ja tähtsamad osad koondustekäigust, neid suuremalt kirjutades, või muul viisil enam märgatavaks tehes. Kuid kirjelduse osad jäägu tasakaalu. Ülevaatuses ei tohi kaht lehekülge kirjutada. Kui muu osa piirdub ühe või poole leheküljega. Illustratsioonid olgu raamatu ilu ja mõjukuse suurendamiseks; mõtetud sirceldused ja kritseldused naeruvääristavad meie raamatu mõjukust ja on nagu pilkeks selles olevaile targule mõtteile, ilusale sõnule ja tarmukaile lauseile. Kasutatagu seks omi loomupäraseid „kunstniku“ andeid, skautliku kirjan-duse illustratsioone, või muud kohast.

Kui rohkem ei suudeta, siis vähemalt igat tegevuskirjeldust võiks alata väikese skautlikuviskega. Jäägu siingi tasakaal. See on tegevusraamat, mitte aga joonistusvihk.

Peegeldugu sellest meie üksuse si-seelu, selle vaim. Kajastugu meie tegevusest alaline rühklemine skaudi-seaduse vaimus. Hoolitsetagu, et kir-jutataks hoolikalt ja järjekindlalt, et koonduse kirjelduse pikkus ei oleneks kirjutaja ajapuudusest ja illustratsi-oonid tema hoolimatusest. Kirjelduse lõppus olgu, kes kirjutab ja millal.

Iga kuu möödudes koostatagu te-gevuskirjelduste lõppu ülevaattetabel töö kohta, äranäidates ka üksikute skautide kooskäimised.

Rühma- ja salgategevusraamatud esitada rühma juhile määratud päe-val kord kuus kontrollimiseks. Kont-rollist teeb rühmajuht märke raama-tusse, lisades juurde oma soovid ja juhtides tähelepanu esinevaile puudu-seile.

Iga tegevus, iga asi mille korralda-mine pingutust ja energiat nõuab, millesse oma vaimukust jätame, tõu-seb sedavõrd ka oma väärtuses.

Erialade küsimusi

nskm. A. Orav

Laps peab saama palju mängida, seda nõuab iga terve noore loomusund. Iga-le poisile (tüdrukule) on kaasa antud andeid ja jõude, neid rakendab ta juba varajasemas nooruses mängimisele, oma fantaasiale tea-tud tõelikkust andes. Liiga varakult ei sobi noori ülemäära arenemisele kihutada ega ka iseäralistele nõrkustele liiga palju järele anda. Viga oleks, kui juht-kasvataja kõiki-de kasvandikkudega ühe mustri järele püüaks ümber käia, kõigilt üht ja sama nõudes, kõikide tööd sama mõõdupuuga mõõdaks. Laisale poisile on kihutust, liiga elavale ja enneaegu valmimisele kippuvale pidurdamist tarvis. Pikaloomulisele poisile on tarvis palju värskeid nähteid muljeid, suure jõu ja vaimuannetega poissi on tar-vis kõrkuse ja üleemeelikkuse eest hoida.

Skautlus on erialade tähtsust hinnates andnud oma rikkaliku ja laialdase erialade valiku, kus arukal juhil on võimalus juh-tida poiste tegevust ja ülevoolavat energiat kasulikult, mis momendil võib-olla küll mänglevat iseloomu kannab, hilisema elu jaoks aga suurt praktilist tähtsust omab.

Küpssem poiss tahab oma samme juba enese arvamist mööda teha, temal on usk enese võimetesse kasvanud, temal on oma unistused, kelleks tahab kord saada. Kuigi ta katsetab ja huvitub väga paljuist — al-les aegamööda jõuab ta välja oma õigele „erialale“ — elutööle, kutsetööle.

Noorest poisist on raske arvata, kas te-mast saab „lind“ või „kala“. Mängides aga suurt skautlist mängu on juhil võimalus koguda poisi kohta sarnaseid andmeid, mi-

da isegi kool ja kodu ei märka, sest poiss on seal tavaliselt raamistatud, tihti ei saa ta seda teha mida tahab, kuigi see poleks halb.

Skaudivks astunu on seks küllalt vana ja arukas, et märgata, et igal kaasinimesel on elus oma tegevus ja ülesanne, milleni küll tema jõud ja oskus ei küüni, kuid tahet omab kindlasti, et katsetada millegi tõsisemaga ja teatud oskust või vilumust nõudvama ülesandega.

Juht, tundes oma poisse, juhtigu neid juba aegsasti aga ettevaatlikult „erialade maailma“. Kuid peetagu meeles, juhi asi pole mitte sundida poisse teatud erialalisele tegevusele ega nende massilisele „sooritamisele“, vaid tema ülesandeks jäägu sõbralik ja heatahtlik nõuanne, julgustamine tegevusele, mis vastaks poisi kalduvustele või tuleks teiselt poolt kasuks poisi iseloomu kujunemisele. Näiteks õrnatundeline, loodust armastav poiss leiab huvitava ja suure tegevusvälja aednikuna, lillede, taimele elu-olu tundmaõppimisega. Juhil ei peaks raske olema leida aianduses vilunud maaomanikku või aedniku, kes võtaks poisi aiatööde hooajal n. ü. praktikale tund-paar päevas. Poisil nii töötada lasta, lisaks hankida vastavat kirjandust ja tema kooli loodusteaduse õpetaja asjalikku nõuannet — vast siis on poiss alles küps aedniku eriala sooritamiseks.

Nii tuleks juhil toimetada kõigi nende erialade õpingu juhtimisel, milleks enesel teadmised pole küllalt suured, s. o. hankida poisile võimalus töötada teatud erialal tegelikult ning spetsialisti, vilunud meistri juhatusel. See viis oleks kahtlemata kõige viljakam, raamatutarkus üksipäini ei anna iialgi sarnast hoogu, värskest ega positiivseid tulemusi. Muidugi juht peab poisi edust alati teadlik olema, poisi eriala õpingust elavat huvi tundma, julgustama ja virgutama, igal parajal juhul laskma poisil tema võimeid tegelikult ka raskendada ja teistele eeskujuks seadma.

Poiss õpib selle kõrval ka enesevalitsemist, töötatet kõvendama, kogub energiat, osavust ja leidlikkust. Poisi isetegevus on sunnitud tungima küllaltki peensusesse, oma kogemuste najal õppima ja vigu vältima, s. t. tulevikus ikka otstarbekamalt toimima. Poiss teadku, et ta oma oskustega võib kasuks olla kaasinimestele ja enesele.

Puhtskautlikud erialad, nagu signaliseerimine, pioneer- ja laagrioskused jne. on aga kasulik õppida ja õpetada salgatööna, mängude ja võistluste näol. Igal juhul peab juht hästi hindama poiste erialade õpingut. Mahategev arvust. mõjuks poisi huvile tapvalt. Ja kord juba omatud oskusi tuleb aegajalt „üles soendada,“ et poisil oskused seiksaks värsketena ja neil huvi tuleks oma oskuste varasalvele veelgi lisa muretseda.

Erialade õpinguile ei vaata mina mitte ainult kui praktilisele teotsemisele, vaid siin on poisi iseloomu kujundamiseks avaraid võimalusi ja rohkesti variatsioone. Vastutustunde tähtsust õpib poiss tegeliku tööga, sest ta teab, — tema oskus peab teistele kasuks tulema, sellepärast püüab ta oma tööd teha hästi. Suurt vastutustunnet kandes areneb poiss õiges suunas. Poisi anded ja kalduvused leiavad erialade käsitlemisel soodsat väljendusvõimalust. Viis, mida ja kuidas praegu poiss teeb, määrab ära, kelleks saab poiss tulevikus, missugune ala talle kõige sobivam.

Erialade kaudu süvendatagu poistes üsaldusväärset. Usaldusväärlikkust mõdame vastutustunde võimega oma töö ja tegevuse üle. Juht sisendagu poisile teadmise, et ta õpiks ja töötaks niiviisi, et ta kõlbulik oleks ka suurema ülesande täitmiseks, kui seks tuleb vastav juhus. Peale muu tuleb: 1) poiss teha vastutavaks oma eriala töös; 2) temale peab olema selgitatud, milliseid tagajärgi tööst oodetakse ja kas poiss ise teeb seks kõik, mis tema võimuses; 3) tuleb küsida, kas poisil on selge, et vastutus kanda, tähendab hästi oma tööga valmis saada.

Juhile on võimalus antud viia iga poiss üksikult iseseisvale arenemisele — silmas pidades salga ja rühma tööhuve. Iga poiss peab skautlusest saama mitmesuguseid praktilisi ja teoreetilisi, füüsilisi ja vaimlisi varu, et elujuhtudel neid õieti hinnata ja kasutada. Õpime ju selleks et elada ja tööd teha oma parima võime ja arusaamise kohaselt.

Erialade ettevalmistust ja õiget käsitlemist pidurdab meil eriala normide ebaselgus, mis tingitud nende väga üldist laadi formulatsioonist. See asjaolu on soodustanud erialade sooritamisel kvalitiivset langust ja kvantiteedi tõusu. Küll on püütud eksamite vastuvõtmiseks aukohtusse juurde tõmmata seks puhuks vastavaid eriteadlasi, kuid ka eksamineerijad on seisnud dilemma ees — palju, kui suures ulatuses nõuda või kui suurt teadmiste hulka lugeda eksami sooritamisel küllaldaseks. Ka teist laadi eksimusi on korda saadetud üsna rahuliku südamega: mõni juht on vastu võtnud erieksameid, tugides vaid oma kõrgele astmele, kuid ise teatud erialas hõredaid teadmisi omades ja nii on soodustanud erialade mõtte ja tähtsuse labastamist — kõige enam just poiste silmis.

On tugivalt tarvilik, et lähemal ajal vastavad skautluse teoreetikud või asjaomased kõrgemad instantsid võtaks erialade küsimuse põhjalikumale kaalumisele, välja töötaksid üksikasjalisemad kavad, millest selgesti nähtuks iga eriala ulatus ja muud sooritamisel vajalikud tingimused.

Edasi — malevate aukohtud peaksid leidma isikuid, kes oleksid valmis spetsialistidena teatud erialade vastuvõtmist (ka ettevalmist.) oma asjatundlikkusega juhatama. Neid isikuid tuleks tõmmata skaudisõprade ringi. Sel teel kindlustame erialade õpingus asjalikkuse, vastuvõtmise korras erapoole-tuse ja õiglase talitusviisi.

Kui mõni eriala oma ulatuselt on laialdane, võiks teda poolitada, näit. mehaaniku eriala — a) noormehaanika ja b) mehaanika.

Siis oleks erialade omandamine igale poisile kergem, vastavalt võimetele ja meie ei pruugi piinlikkust tunda, nagu oleksime soodustanud hulga „diplomeeritud spetse“ skautide hulgas sündima, kuid kes tegelikult elus oskusi väga primitiivselt valdavad, millest räägib nende eriala märkide rohkus

käsivarrel või kaunisõnalised diplomid poisi kodu seinal.

Pinev võistlus.

Kõveraid mõtteid

Vähe mõtteid.

Rühma peol üks skautidest mängis mõtetelugeja osa. Korraga palus keegi noormeest, et skaut ütleks, mida ta mõtleb. „Ütiek sin küll, kuid pole mikroskoopi kaasas,“ vastas skaut.

Præguste hindade juures.

Selle asemel et paljudes hotellides on seinal plakat: „Kas te ei unustanud midagi?“ peaks olema: „Kaas teil on midagi unustada?“

Matemaatika ei valeta.

Professor: „Matemaatika ei valeta. Näiteks, kui 1 mees ehitab maja 12 päevaga, siis 12 meest ehitavad selle ühe päevaga!“

Üliõpilane: „288 ehitavad 1 tunniga ja 17.280 ühe sekundiga, ei tahaks uskuda!“

Professor: „Hm... ja...“

Üliõpilane: „Üks laev sõidab Ameerikasse 6 päevaga, ei usu, et kuus laeva sinna jõuaks ühe päevaga.“

Üsna harilik.

Naaber: (ärritatult). „Teate ka, et teie kanad on lennanud üle tara ja siblinud segamini mu lillepeenrad.“

Teine naaber: (külmalt). „Selles pole midagi ebaharilikku, kanad armastavad ikka lennata ja siblida!“ ... „Kuid oleks te aed tulnud üle tara ja mu kanad segamini siblinud, siis oleks maksnud ka rääkida.“

Igi vana.

Tom: „Tea kui vana õieti me inglise keele õpetaja on?“

Uuk: „Igivana, sest ta ise ütleb, et muuseas vanasti armastas õpetada eriti Caesarit.“

Kõrgem kunst.

Skaut, kes tahab lähemal ajal sooritada kunstniku eriala, näitab kaaslasele oma jooniseid.

Kaaslane: „No see pilt ajab üsna suu vett jooksmaks!“

Sk.: „Kuidas saab päikese loojang ajada suud vett jooksmaks?“

Kaaslane: „Arvasin, et see on praetud muna!“

Halvim.

Haige: „Õelge nüüd hr. doktor mulle halvim!“

Arst: „Ei, arve saadan hiljem!“

Ebaharilik pilt.

Naine: „Tore pilt pr. Kallastest, kuid siin on nagu midagi ebaharilikku.“

Mees: „Jah, proua Kallastel on suu kinni!“

Duett.

„Mis te vend praegu teeb?“

„Harjutab duetti, ma lõpetasin oma osa varem!“

Halvad kombed.

Emma: „Veel üks selline suutäis, Ilmar, ja sa lahkud laust!“

Ilmar: „Veel üks selline suutäis ja ma võingi lahkuda, sest mu kõht on siis täis!“

Värsked munad.

Ostja: „Lubage mulle viis paari mune, aga selliseid millistele võin olla kindel, et neis pole kanapoege sees.“

Müüja: „Ostke, palun, siis pardimune.“

Õige koht.

Kohtunik: „Mida tegite kuuldes kaebelust tarvitamas selliseid sõnu?“

Politsenik: „Ütlesin, et ei või teda viisakate ega kultuurinimeste sekka jätta ja tõin ta siia.“

Praktilist

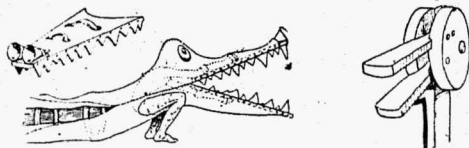
Varsti algab laagri elu. Usun, et ei ole varajane alata ka laagri lõkkenumbrite ettevalmistamisega, milliseid võib kasutada ka lõbusate vahepala numbritena maleva või lippkonna peol linnas ja mis primitiivsete abinõudega valmistatuna pealtvaatajale huvi ja lõbu pakuvad.

Mõningaid nõkse, kuidas selliseid lõbusaid loomi valmistada. Tuleb pidada meeles, et loomi valmistades hoolitsetakse tööpühtuse ja ja tugevuse ning skautide harjutamise eest, sest ainult siis on pealtvaatajaskonnal meeldiv lõbu nende esinemist jälgida.

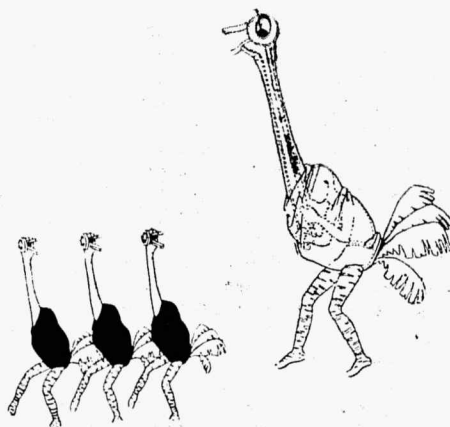
Esmalt krokodil. See koosneb lõugadest, kerest ja endastmõistetavalt ühest skaudist. Lõugadeks on kaks trapetsi kujulist lauatiikki, mis värvitud punaseks ja mille servad külge kinnitatud rida suuri hirmuäratavaid hambaid, valmistatud valgest papist või vineerist. Kaks paberist kokkukeeratud lehrtrit ülemisel lõual värvitud punaseks, kujutavad ninasöörmeid. Mõlemad lõuad kinnituvad rihmadega esineja käte külge.

Kere valmistamiseks läheb tarvis kausis suur tükk roheliseks värvitud riidet ja mõned tünnivitsad.

Riide kinnitame koonuse kujuliselt ühte otsapidi lõugade külge ja keer moodustame riide kinnitamisega saba poole läbimõeldult pikemaks minevate tünnivitsadest valmistatud rõngaste külge. Lõugade ligidale külje peale jätame avause, kust esineja võib „ehituse“ sisse pügeda. Parajasse kohta lõikame avause esineja jalgade jaoks, mis krokodili jalgu kujutavad värvitud musta värviga triibuliseks ja avauseid esineja silmade jaoks, kust ta saaks jälgida

ja korraldada enese liikumist. Silma avauseid riides värvime valge ja musta värviga krokodili silmadeks. Katame kere värviga kujutatud soomustega ja krokodil on valmis.

Jaanalind koosneb pikast kaelast liikuva nokaga peaga, sabast — mis välja lõigatud paberist ja skaudist, kes kuni paljate reiteni kaetud mustast riidest kotiga. Kaelaks on 1,60 m pikkune salgalipu varras, mille mõlemile poole külgedele on naelutatud kaks ketast. Ketaste vahele on kinnitatud nokk. Noka pealmine osa on kinnine — alumine liikuv, naelast valmistatud völliil. Noka liigutamiseks kinnitame alumise noka keskaika 3—4 mm jämeduse ja kaela pikkuse raudtraadi tüki. On kogu mehhanism valmis, katame selle roosa värvi riidega, et varjata keppi ja varrast. Ühe käega hoiab esindaja linnu kaela ja teisega liigutab nokka. Paberist sulgede kujuliselt väljalõigatud linnu saba kinnitame mustaks värvitud papi külge, mis omakorda esineja istmiku kohale, linnu kere külge kinnitatakse.

Mustast riidest kott kujutab linnu kere, millesse esineja silmade kohale lõigatud augud nägemiseks ja hingamiseks. Esineja paljad jalad värvime triibuliseks ja „ehtne“ jaanalind on valmis.

Hobuse on juba vana ja valmistusviisilt tuntud. Raskust vast võib valmistada korraliku pea valmistamine hobusele. Hädast saab seega üle kui valmistame kas pajuviitstest või siis traadist särestiku, mille külge teeme tugevast paberist hobuse pea.

Skaut, kes on hobuse tagumiseks pooleks ja tagumisteks jalgadeks, peab olema

tugev poiss, selleks, et tema turjal võiks istuda ratsanik.

Krokodilli ja hobusega võib lavastada Püha Jüri ja lohe vaheline võitlus.

Jaanalinnuga võib lustilikku jahti pidada või kui on lindusid mitu, kanda ette koomilise ja lõbusa tantsu.

Hääd töö ja esinemise indu!

Näpunäiteid kuldnokkade ja teiste lindude pesamajakeste ehitamiseks

Kuldnoka pesamajakese mahutus peab seespoolt olema 120—130-mm läbimõõduga igat kanti. Ukse parajaks kõrguseks põhja pealt 230 mm, ning katuse alt 60 mm avause ääreni. Ukse avaus 46 mm läbimõõdus; olgu katuse äärega tuulte ja vihma eest varjatud, seepärast tehtagu katus alati ettepoole lüangi, milgi tingimusel aga mitte tahapoole. Ukseesine pulgake on tingimata tarvilik, kui mitte lähedal puoksa-kest ei ole. See tuleb asetada vasakule puuri äärelle, avause alla, 75—100-mm pikkus on küllaldane. Peale kuldnoka pesitsevad temas veel kirjurähn, väänkael, suur puur-koristaja ja teised.

Rasvatihase pesamajakese mahutus olgu seespoolt 100—115 mm igat kanti. Avaus olgu neil 3 5mm, avausest põhjani 160 mm. Seal pesitsevad veel, sinutihane, põhjatihane, pajulind, porr, väänkael, mustkärbsenäpp, lepalind ja teised.

Puuride avauseid seisku vastu ida ehk kagu, sest päikese tõus teeb lindudele kõige suuremat rõõmu. On aga veel teisi põhjusi selle nõude täitmiseks: põhjast puhuvad külmad tuuled, läänest aga sajab sagedasti vihma, ka lõunapool on palavus mõnikord üleliiga kurnav.

Kuldnoka-majakest mitte sinna üles panna, kus juba mõne teise linnukese maja asetseb. Üles tuleb panna vähemalt 5 mtr. ja kõrgemale. Laua paksus $\frac{1}{2}$ —1 tolli. Puurid tehakse hõõveldamata laudadest, milgi tingimusel mitte värvida. Puu otsa ülespanemisel puurid ettepoole lüangi, see võimaldab poegadel paremini välja tulla. Kinnitada traadiga või veel parem: naelutada kinni. Kasside ärahoidmiseks on hea abinõu kinnitada rõngana ümber puu karusmarjapöosa või kibuvitsaoksi, umbes 2 m kõrgusel, mis takistab kassil ülesronimist.

nah mugav puu...

Käik tuultesse

*Aeg sulamiste, kevadeelne,
veel viimne tuisupidu hoos.
Alleel käin, tuju ülemealne:
ehk aastarattas õnneloos.*

*Siis kõnnime, ees kaugus pime,
süüsamas metsatukk kui tint.
O kannatust, pea sünnib ime —
et keset haljust laulab vint.*

*Ees kostab äkki kõlav huige:
meist möödub tulesäras rong.
Mu rännumeeltes tekib tuige,
Säält hooti vabanemas miski —
kui vesi mullub välja jääst.
Ma ehtne olla jälle riskin,
ning hinges kõmahtab üks gong...
ja mõtlen ilusast ning hääst...*

*Veel läbi saju kojuteel
ma olen kevadootel hell.
Helk mängleb tänavateveel.
Sind huvitab, mis näitab kell.*

Meinart Jürna.

Gaidide nurk

Tööjuhid Tartus, 11. ja 12. aprillil

Rõõmuks silmale ja iluks hingele oli kogunenud Tartusse paariks päevaks meie malevate koorekiht: vanemad, juhid, tööjuhid ja gaidetid. Kvantiteet oli küll väike, sest tööjuhte oli igast malevast 2, kuid kvaliteet sellevastu äraarvamata suur, mida näitas hoogne tööhinnikust õhtuni, juure arvatud pausid. Kulusid nii mõneleki ära minutikesed rahulikku mõnu, sest kuidas sa muidu istud tundide viisi koosolekuil (ja neid oli hulk!) ja kuulad neid diskussioone ja resolutsioone.

Töökavas oli referaat vanemgaiditlustest, mis jälle tiivustas meid kõiki paremaks tööks, kõnelusi salgajuhtide välja-

õppest, referaate matkamisest, näitlik koondus, praktilisi töid ja kõike seda saatis tubli hulk ehtgaidlikku vaimustust.

See vaimustus jõudis oma haripunktile esimese tööpäeva õhtul, kui kaetud laua taga muudeti tugevaks suur sõprus ja tunti end nii lähedastena üksteisele. Meeldiv ja tore oli viis, kuidas anti üle meie hääle vanemale pr. E. Hüner-sonile kohviserviis 15-aastase tegevuse puhul Eesti Gaidide Maleva vanemana.

Eriti tähelepanuväärne on see, et toidunõud olid kaunistatud gaidmürgiga.

Peeti meeles ka meie „liikuvat peastaapi“, s. t. gdr. Elkenit ja talle anne-

Gaidide tööjuhtide päevadest osavõtjad.

tati tugitool koos raadiolauaga, esialgu pildina paberil, sest esemeid endid polnud veel teps mitte.

Ja jätkus see meeleolu läbi öö kuni järgmise hommikuni, kui asuti uuesti töise töö kallale. Master Ats pühendas meid matkamise saladusisse ja haru-

kordselt juhatas tütarlaste koondust skaut — nimelt master Ett.

Toredasti möödus paar päeva ja lahuti veel toredama teadmisega: suvel nähakse üksteist jälle Põllkülas, tööjuh- tide õppelaagris.

Muinasjutu lõpp

Toas valitses videvik. Korratus poolringis istusid pisikesed tüdrukud sama pisikestel järidel ja kuulasid, silmad pärani ja kõrvad kikkis. Muinasjuttu jutustas hellakestele nende juht. Jutustas väikesest tüdrukust, kes läks vastu kevadele. Jutustas esimestest lillekestest, helesinisest taevast ja lõokese lõõritamisest pilvede kohal.

Väljendamata küsimus silmis, väikesed käekesed ärevusest rusikas, tilluke ninanõps ülespoole käänatud („väike nõss“ — tavatses ema last hüüda), kõigutas Madli kannatamatult pinki. „Aga, Madli, mis sul seal siis on? Näib, nagu tormaks sa praegu välja kevadet otsima! Aga tänaseks lõpetame.“ Juht kutsus lapsed sõprusringi ja juba kõlaski lõpulaul. Aga muinasjutu lõpp? Nii mõnegi lapse nägu väljendas pettumust. „Lõpp tuleb teine kord, tuleb siis, kui võtame kaasa võileivad ja läheme ise kevadet otsima.“

Keksis mööda aiateed väike Madli, ikka — harki, kokku! harki, ümber! — Läks päris hästi, hoopis paremini kui koondusel. Seal väike keksija peatus. Mustal aiapeenral valendas ju midagi. Õigus, esimene lumelill, kevade pisike saadik! „Ema, ema, kevad on nii, nii liqidal!“ hõiskas Madli tuppa tormates. „Noh, nõss kevad on jah liqi, aga mis pärast see sind siis nii ärritab? Tule söö parem klimbisuppi!“ Laps asus supi kallale. Pomises aga omaette: „Kui ka ainult lõppu teaks!“

Peale õhutsööki lubas ema Madlit veidikene aega veel üleväl olla, sest oli

ju alanud koolivaheaeg ja järgmisel päeval polnud tarvis kooli minna.

Kevadpühad olid lähenemas ja Madli sinisilmaline nukk vajas hädasti uut kevadkleiti. Kriuhh! krauhh! lõikasid teravad käärid riidelappi. Lilli siniseid, punaseid, kollaseid tantsis lõbusalt riidelapil kaerajaani. Tantsisid jah, kas te ei usu! Sinilill ulatas viisaka kummardusega käe lumilillenoorhännale ning tulp tantsis nartsissiga.

Muinasjutu lõpp! — läbistas mõte Madli väikesed ajukesed. Ja juba tantsiski ta teistega võidu. Lillelapsed olid päris lahked ta vastu ja nii usaldas Madli neilegi õpetada lõbusa hüplemise — harki, kokku — harki, ümber! Oli see vast lõbus! Siis aga arvasid lillelapsed, et neil on ülim aeg edasi matkata, sest kevad pidi varsti siia jõudma. Ja just siis, kui Madli tahtis küsida, kuidas väike tüdruk saaks näha kevadet, olid kõik kadunud.

„Aga laps, sa oled ju magama jäänud! Mis kevadet sa hüüad?“ Ema tõstis väikese unise tüdruku toolilt. „Minä, ma — ah, ei midagi; ma ainult kangesti tahaksin teada, kuidas on muinasjutu lõpp!“

Teadmiseks

Eesti Gaidide Maleva Nõukogu, Gaidेरite Kogu ja üleriigilise malevate tööjuhtide üldkoosoleku otsuseid Tartus 11. ja 12. apr. 1939.

VANEMGAIDLUS.

Palutakse malevaid vanemgaidide üldjuhi abistamiseks teatada kõikidest oma maleva endistest, tegevast tööst eemalejäänud vanemgaididest (nimi, abiellunud ka neiu põlve nimi ja aadress) üldjuhile gdr. E. Grönbergile (Haapsalu Mängu t. 7) vanemgaidide üleriigilise koondamise eesmärgiga.

GAIDERITE KOGU otsusel on kohustatud kõik nooremgaidерid ja gaidерid looma malevate Gaidेरite Kogu kohapealseid osakondi ja 15. maiks teatama gdr. Juskele (Valga Kõie 4), mil viisil nad võiksid abistada Gaidेरite Kogu gaidlikus töös. Ühtlasi on osakonnal kohustatud teatama samaks tähtpäevaks G. Kogu juhile oma kohaliku osakonna isikulise koosseisu ja kohapealseist tegevuse võimalusist.

ÕPPE- JA TÖÖJUHI D.

Ülesanded malevas: Õppejuhид on malevajuhi õppetöös abiks, aidates korraldada salgajuhtide kooli, õppepäevi, korraldades laagreid, propageerides ja teostades matku, tehes tarvilikud eeltööd, propageerides õppejuhtide koolis valmistatud mudelid. Tööjuhtide hooleks olgu, et gaidid sooritaksid järgukatsed normaalaaja jooksul.

Käesoleval suvel korraldatakse õppelaager malevate tööjuhtidele, millest on võimaldatud osavõtt ka gaidereile ja vanemale. Laager kestab 5 päeva ja korraldatakse otse pärast Eesti Mänge Tallinna ümbruses. Laager on mõeldud õppenäitena tööjuhtidele laagrite korraldamiseks. Laagriga seoses korraldatakse kohalejõudmisel õppematk. Täpne kava saadetakse malevaile hiljem.

SALGAJUHTIDE VÄLJAÕPE.

Äärmiselt tähtis on salgajuhtide teadlik ettevalmistus salgajuhtide koolide kaudu. Salgajuhtidega tuleb veel sel kevadel enne suvise töö algust luua kontakt. Rühmajuht peab koondama vähemalt kord kuus oma salgajuhi ühisele nõupidamisele rühma töö ühtlustamiseks. Siin on tal parim juhuse kasvatada rühma vaimu ja abistada oma salgajuhte töös. Rühmajuht andku oma salgajuhtidele töö raamkava, ei iial ärgu pidurdagu nende tööd täpsete eeskirjadega töös. Seega salgajuhiid koonduvad rühmajuhi juhtimisel rühma töö ühtlustamiseks rühma juhatusesse ning rühmajuhiid omakorda malevajuhi juhtimisel maleva juhtkogusse, kus ühtlustatakse maleva tööd. Salgajuht peab olema oma salga tütarlastest arcnemiselt ees. Klass, järk, üldine areng peavad salgajuhil olema tähtsad. Salgajuht peaks olema vähemalt II j. gaid. On tähtis, et juhiid oleksid õiendanud jär-gueksamid, sest noored võivad kergesti pettuda juhи, kel pole püüdu järkude õiendamiseks.

Kuna malevad olid kohustatud koostama 10 min. kestvusega gaidlikke ettekandeid, seda aga pole tehtud, siis palun vastata sellel küsimusel gdr. Juskele 10. juuniks.

Gaidide ja skautide koostöö suuremate ürituste puhul on vältimatu, ent palume juhtkonda hoolitseda selle eest, et ei toimuks arusaamatusi ja väärnähteid.

Ungari suurlaagrisse sõitjail tuleb tasuda Peastaabile sissemaks kr. 15.— 25. aprilliks, vastasel korral kustutatakse soovija nimestikust. Lähemal ajal järgneb täpsemaid andmeid Ungari suurlaagri asjus.

Tallinna Gaidide Maleva XIX aastapäeva tähistamiseks

19. III 1939. a. peatus T. G. M., et vaadata tagasi 19. aastasele tegevusele. Eelmisest Eesti Skaudi numbrist lugesime kilde sellest suurpäevast, selles kirjutises puudutame vaid viimase tegevusaasta tähtsamaid üritusi.

Sügisel, kui lõbusad laagri- ja matkapäevad möödunud ja unustatud, al-

gas maleva ruumides jälle igapäevane askeldus ja elu. Siin lühidalt.

23. sept. maleva peakoosolek, 23. okt. mlv. majanduspäev „Estonia“ kontsertsaalis, 29. mlv. tantsuõhtu N. M. K. Ü. 13. nov. maleva juhtkogu külaskäik Rapla gaidrühmale, Rapla gaidide töötuseandmine. 4. dets. raamatu nädala

avaaktusest osavõtt ja mlv. gaidide töötuseandmine. 11. dets. koos skautidega Emadepäev „Estonais“. 5.—6. jaan. osavõtt Viljandi juhtkoolist, 11. jaan. filmi demonstratsioon „Landesjahr“ ja „Arbeitsdienst“ Saksamaal.

Ega just palju pole, mõtleb vast vähik, kuid ega me rühmadki siis vahepeal tegevuseta olnud. Kõik maleva üritused tuli valmistada ette, ning peale selle oma sisemine töö. Pole vist kunagi varem eksamikomisjonil nii palju tööd olnud kui möödunud poolaastal. Maleva kõögist lõi alatasa vastu isuärata-vaid lõhnu, askeldasid sääl siis hellakesed või emandühm.

Koos vanem-skautidega tegutseti

rahvuskultuuri ringis, harrastades rahvatantse, ning õppides tundma rahvarõivaid, muusikat j. m. Veebruarikuust alates tegutseb malevas ka võimlejate rühm. Ka käsitöö pole me majas viimasel kohal, nii mõniqi ese rahvuslikel motiividel nägi siin päevavalgust talve jooksul. Ka on korraldanud rühmad igasuguseid õhtuid, nagu rahvuslikke-, sõprusõhtuid vanematega või jälle pühitsetud jõulupuid, aastapäevi. Hetkel aga keeb igas rühmas kibe ettevalmistus suvilaagriks, ning mlv. tööjuhid jagavad agaralt oma teadmisi väikesõsareatega. Valmistatakse laagritarbeid, sanitaartaskuid ja oodatakse kannatamatusega koolitöö lõppu.

Tallinna Gaidide Maleva Juhtkogu.

I rida vasemalt paremale: N. Blõško 11 rühmit, j. M. Jooneratas II rühmit, juht. E. Masterova 23. rühmit, j. B. Tolm 13. rühmit, j. prl. M. Nymann maleva abivanem, prl. A. Pedusaar maleva vanem, E. Karik mlv. juht, E. Juss mlv. abijuht, pr. E. Talvar 20 r. j. E. Kudu vanemgaidr. j.

II rida vasemalt paremale: M. Eelvec III r. j. G. Tamm mlv. sekretär, H. Pals 9 r. j. H. Järvisto 4. r. j. A. Pommer 8. r. j. K. Bredo 11. r. vanemgd. j. M. Born 7. r. j. H. Blodo 23. r. hellak, juht. J. Tamberg 23. r. gd. j. M. Rajaleid 1. rühm, vanemgd. j. E. Saar 1. rühm. hellak. j.

III rida vasemalt paremale: H. Tamre 1. rühmit, j. E. Aljasmets 15. r. j. V. Saar 11. r. gaidr. j. A. R. Hanikat 17. r. j. L. Kudu 12. r. j. A. Lundre hellakeste juht V. Trummel 13. r. hellak. j. M. Kaljas 5. r. j. M. Rekor II r. hell. j. Puuduvad: 6. r. j. F. Koop, 14. r. j. S. Sucharzewska, 16. r. j. A. Udal-Laur, 22. r. j. L. Ventsel, 24. r. j. E. Knats, 25. r. j. E. Väina.

PEASTAAP.

Suguharud (rühmitused) lippkondadeks. Asjaavaldatud peastaabi ringkirjaga on muudetud senised suguharud (rühmitused) lippkondadeks. Selline nimetus on olemas ka Soome partiropoogadel.

Samuti on muudetud hundipoja nimetus, ja asendatud lühema ja seni juba tarvitu- sel olnud hunduga.

MR. FROST MÄÄRATI MR. MARTIN'I JÄRGLASEKS.

Peaskaudi Lord Baden-Powelli poolt ni- metati „International Commissioner'iks“ mr. Richard Aylmer Frost. Mr. Frost oli oma eelkäija abiliseks möödunud kaks aastat. Astus skaudiks vanemskaudina 1930. Sama aasta novembris oli lippkonna- ja skautrühma juht Cuckfieldis. 1936. oli Camp Chiefi abiks Gilwellis. 1937. määrati Ülemaailmlise Büroo direktori abiks. Mr. Frost sai hariduse Westminster'i ja Christ Church-koolides ning Harvard'i ülikoolis U. S. A.-s.

KES OLID JA ON ME RÜHMA SKAUDID?

Praegu, mil skautlus Eestis sammub ju- ba kolmandat aastakümnet, on meil rida rühmi kui ka lippkondi, millistel samuti aastapikkune tee seljataga. Mõnes üksikus rühmas on peetud täpseid nimekirju, nii et võib öelda, kes selles rühmas liige on olnud. Suuremas osas rühmades aga ei tea me se- dagi. Meil on küll head materjali rühmade tegevuse kohta, kuid vähe andmeid tegi- jate, s. o. poiste kohta. Tean, kes oli me rühmajuht 1918. a., kuid kes olid poisid?... Kindlasti on neist suurem osa olnud elus edukad. Nendega puudub aga igasugune si- de, vast mõne üksikuga on see olemas. Et sarnast asja tulevikus vältida, otsustasime koostada oma liikmeist raamatu, kus liik- mete pildid ja elulood sees. Viimaseid täien- dame hiljem, nii et „see raamat kunagi val- mis ei saa“, nagu ütles üks me rühma liik- meid. Suurem osa ülesvõtteid on juba koos ja varsti oleme pannud aluse toredale rüh- ma-liikmete raamatule. Ei taha uhkustada, et see oleks me oma algupära, ei tahaks, et ka ainult meil oleks selline raamat, vaid oleks tore kui selline oleks igal lippkonnal.

J. R.

TALLINN.

Maleva üldlaager Väanas.

Tallinna Skautide Maleva korraldab eel- oleva suvel üldlaagri Väanas. 19.—20. juu- nini on üksuste juhid, 21.—23. juunini sal- gajuhid ja 24.—28. juunini maleva üldlaa- ger. Üldlaagrist võtab osa umbes 500 ma- leva skauti ja juhti. Praegu on käimas eel- tööd ja laagriraha kogumine, mis sünnib laagri markide ostmise kaudu.

Algas hundujuhtide kursus.

14. aprillil s. a. algas malevas hundujuh- tide kursus, millest võtab osa ligi 20 hun- dujuhti, kursuse juhiks on skm. A. Peikel.

Skautpäevad 20. ja 21. mail.

Maleva majanduspäevad, mis tuntud skautpäevade nime all, peetakse tänava 20. ja 21. mail Raua tn. algkoolis.

Jüripäeva koondus Sõjamäe hiies.

23. aprillil korraldas Tallinna Skautide Maleva üldkoonduse ühes lõkkeõhtuga Sõ- jamäe hiies.

TALLINNAS ASUTATI UUS LIPPKOND.

Tallinna Seminari algkooli juures asutati uus lippkond. Lippkonna vanemaks on Se- minari õpetaja hr. K. Vool, juhi kohuseid täidab J. Rajaleid, skautrühma juhiv I jsk. V. Kahu ja hundudekarja V. Palupera. Ku- na poistel kui ka juhtidel on asja vastu hu- vi suur, võib oodata parimat.

Õhuskaudid võistlemas.

Esimene Eesti Õhuskaudide lippkond korraldas oma lippkonnas esimesed mudel- lennukite võistlused Tallinna Mereleenu Salga angaarides. Võistlused peeti kahes klassis „Sääse“ ja „Vabaklassis“.

EMAJÕE KALDALT.

Pärast 1. üleriigilisi skaudiõppejuhtide päevi toimunud maleva 3-da salgajuhtide kooli teoreetilise osa katsed toimusid neil päevil. Katsetele pääsesid 30-st osavõtjaist 13 skauti, kes esitanud oma praktilised tööd (sõlmede tabel, lauailpu alus, topogr. ja enesemõõdu tabelid, mängude ja koon- duste kirjeldus jne.). Teoreetiline osa loeti sooritatuks 10-el skaudil, kuna 8-al on et- tenähtud järelkatse. Pärast peaktikat lipp- kondades toimub õppematk ja lõpukatse.

*

Eesti Skautide Maleva 18. aastapäeva puhul väljastasid Tartu skautide nooremad juhid T. Skaudisõprade Ühingu kirjastusel albumi „28 aastat skautlust Eestis“, mis tehniliste raskuste tõttu ilmus trükist üleriigilisteks õppepäevadeks. Album sisaldab kirjutisi meie seltskonna, haridus ja noorsootegelasil, täieliku ülevaate seniavaldamata andmetega Eesti skautluse arengust, malevate ajalugusid, seniavaldamata pilte, karrikatuure ja muud huvitavat.

*

Ulila lippkond korraldas oma 1. aastapäeva tähistamiseks Ulilas skautliku segaeeskavaga peoõhtu, kus ette kanti ka skj. J. Tõnissoni näidend „Iga algus on raske“... Ulila skautidele ja Tartust lahkunud skautjuhile Samile sõitis külla omnibusetäis Tartu gaideskaute, kes esinesid ka peol laulude ja lõkkeettekannetega ja löid terve Ulila rahva kihama, tehes head propagandat noorele lippkonnale.

*

Anton Õunapuu 20. surmapäeva tähistamiseks korraldas Tartu Skautide Maleva 2. aprillil kell 12 maleva staabis leinaaktuse 200 skaudi osavõtul. Aktusel kõnelesid skm. H. Michelson, n.-skm. Raamat ja A. Õunapuu kaasaegne Tartu meriskautide vanem kapt. ltn. J. Usin.

*

Kuna Eesti Sk. Maleva 18. aastapäeva tähistamiseks korraldati Tartus suuremad pidustused, ja suurem osa skaute on õppetööga seotud, siis korraldatakse tänava Jüripäeva pidustused tagasihoidlikult. 14. või 18. mail korraldatakse vaid avalik lõkkeõhtu, kus esinevad kõik lippkonnad.

*

Hiljuti toimus Tartu hellakeste ja hundide järjekorraline mänguõhtu millest võttis osa palju mudilasi. Ettekannete võistlusel tunnustati parimateks 8. ja 10. karja ettekanded, auhinnaks said võitjad kahe peale suure tordi. Suure poolehoiu võitis aga Soome skautvend Sakke Nieminen oma lõbusate trikkidega. Mängides veetis Tartu järeltulev sugu toreda õhtu.

*

Algasid ettevalmistused maleva laagri vastu, mis toimub juulikuus Kiidjärvel. Eelolev laager toimub uuel põhimõttel: ni-

melt moodustavad kõik lippkonnad erilaagrid, mis üksteisest eraldatud ja neis laagreis käib eritegevus. Ainult mõningad ühised päevakorra punktid on kõigis laagreis, samuti toimub ühiselt produktide väljagamine. Laagrijuhiks valiti skm. H. Michelson, kes asus vastavaile eeltöile.

R. O.

NARVA.

„Lembitu“ 10-aastane.

Narva Skautide Maleva meriskautide „Lembitu“ lippkond pühitses kuu alguses oma 10. aastapäeva. Üksus kus läbi käinud ligi 600 noort on olnud suunaks maleva tegevuses, kuna juht n.-skm. O. Vaks on leidnud võimaluse ka maleva juhina oma tööd arendada. „Metsateater“ Narva maleva suurüritus, mis tuntud üle riigi, on saanud alguse just „Lembitu“ lippkonnast ja nende juhid on ühtlasi olnud ka Metsateatri juhid.

Soovime „lembitlastele“ palju jõudu ja skautlikku püsivust sammuda esireas põl- ja piiril.

VÖRU.

Skautid linnupuure valmistamas.

Võru skautid on ka tänava valmistamas oma sõpradele puure ja panevad need üles parki ja teistesse linna piirkonnas asuvatele puudele.

100 kr. toetust Võru skautidele.

Mõni päev tagasi saabus haridusministeeriumilt Võru skautidele 100-kroonine toetus. Võru skautid on tänulikud, et nende töö on majanduslikult jälle kindlustatud.

Skautid ja gaidid uues kodus.

Võru skautid ja gaidid saivad omale uue kodu Maleva tänavale asuvasse Eesti Panga endisse hoonesse. Kodu on väga ruumikas ja avar ning võimaldab noortele korraldada igasuguseid üritusi.

PÖLTSAMAA.

Asutati Skaudisõprade Selts.

Põltsamaa skaudirühma vanema hr. H. Peetsi algatusel kutsuti kokku kohalike agaramate noortekasvatusest huvitatud tegelaste nõupidamine Skaudisõprade seltsi asutamiseks. Kuna Seltsi asutamine leiti olevat vajalik, asuti selle eeltööde tegemisele.

VÄLJAANDJA: EESTI SKAUTIDE MALEVA PEASTAAP. Pea- ja vastutavtoimetaja N. KANN. Tegevtoimetaja: L. KÄRSEN. Toimetuse liikmed: V. SUIGUSAAR, E. OTS, A. VAKS, R. KÄRNER, J. RAJALEID, E. KARIK. Talitusjuht: A. PEIKEL. Üksiknumbri hind 25 snt. Aastakäik Kr. 2.—. Ilmub aastas 10 numbrit. Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, Vene tän. nr. 26. Telef. 486-96. Jooksev arve nr. 180.

Ilmumise kupäev 29. aprillil 1939.

„Edu“ trükk, Tallinn, Vene tän. 16.

Vahvat

väikest trummimeest

Herbert Keskküla

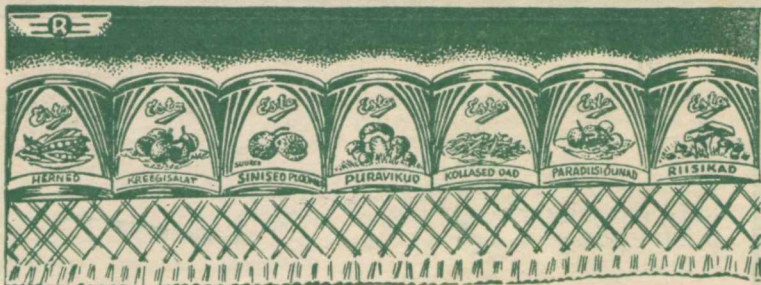
Viikingite lippkonna

„Öökulli“ salgast

leinab

Lääne Skautide Maleva

Laagriköögi riulil või üksuse
pidulikul koosviibimisel
on maitsvamaks ja käepärasemaks toiduks

konservid

- MOSKVA SELJANKA
- LAMBARAGUU
- MULGIKAPSAD SEALIHAGA

MÜÜGIL: „LIHATSENTRAALIDES“

ja kõigis paremates toiduainete- ja deli-
katess- kauplustes ●

ÜHING

«EESTI LIHAEKSPORT»